

KHÁI NIỆM BỘ QUY TẮC ỨNG XỬ

Quy tắc ứng xử là những nguyên tắc và tiêu chuẩn hành vi được doanh nghiệp thống nhất ban hành sử dụng nhằm đảm bảo thực hiện giá trị cốt lõi của doanh nghiệp; phòng tránh các sai phạm đạo đức nghề nghiệp và đạo đức kinh doanh và thúc đẩy tinh thần kinh doanh công bằng, có trách nhiệm. Do đó, bộ quy tắc ứng xử phản ánh các mong muốn, chuẩn mực ứng xử và giá trị cốt lõi mà mỗi công ty hướng đến.

Trên thực tế, tất cả các doanh nghiệp đều phải truyền đạt giá trị, tiêu chuẩn có thể được chấp nhận trong việc ra quyết định và các nguyên tắc cơ bản cho hành vi ứng xử trong đơn vị mình. Do đó, quy tắc ứng xử luôn tồn tại trong doanh nghiệp dù được văn bản hóa hay không. Phần lớn quy tắc ứng xử tại các doanh nghiệp vừa và nhỏ ở dạng “không thành văn”, một số doanh nghiệp có bộ quy tắc ứng xử thể hiện bằng văn bản, trong đó thường quy định những hành vi “được phép”/“không được phép” do lãnh đạo cao nhất ban hành.

Bộ quy tắc ứng xử trong doanh nghiệp có thể được gọi dưới nhiều tên gọi khác nhau ví dụ: Bộ Quy tắc Đạo đức, Bản Quy tắc Kinh doanh, Bộ Quy tắc về Giá trị... Một số công ty còn gắn thêm một giá trị cốt lõi, ví dụ: bộ quy tắc ứng xử Minh bạch, Hoạt động Minh bạch hay Bộ quy tắc ứng xử - Cách chúng ta Kinh doanh... Tuy chung lại đều là những tuyên bố chính thức về các giá trị cốt lõi và cách ứng xử của một tổ chức.

Bộ quy tắc ứng xử là các cam kết mang tính tự nguyện được tạo ra bởi chính các công ty, hiệp hội, đoàn thể nhằm đưa ra các chuẩn mực và nguyên tắc ứng xử liên quan tới các hoạt động kinh doanh. Các nguyên tắc, giá trị cốt lõi, chuẩn mực định hướng cho việc ra các quyết định, quy trình và các hệ thống của tổ chức theo cách đóng góp cho sự hài lòng, thịnh vượng của các bên.

Bên cạnh đó, cũng có rất nhiều quan điểm về bộ quy tắc ứng xử, chẳng hạn như:

- Bộ quy tắc ứng xử là "những nguyên tắc, giá trị, tiêu chuẩn hay các quy tắc hành vi có tác dụng hướng dẫn cho các quyết định, các quy trình và các hệ thống của một tổ chức theo cách (1) đóng góp cho phúc lợi của những cổ đông/người liên quan chủ chốt và (2) tôn trọng quyền của tất cả những người uỷ thác quyền lợi bị ảnh hưởng bởi các hoạt động của tổ chức đó".(theo Hiệp hội Kế toán Quốc tế, 2007).
- Bộ quy tắc ứng xử là công cụ căn bản thông qua đó ban lãnh đạo đưa ra hướng dẫn cho nhân viên và đại lý biết họ mong đợi nhân viên và đại lý cách ứng xử gì trong kinh doanh (theo Cẩm nang hướng dẫn quản lý doanh nghiệp có trách nhiệm trong các nền kinh tế thị trường mới nổi - Bộ Thương mại Hoa Kỳ, 2004).

Trong phạm vi của chương trình đào tạo này, Bộ quy tắc ứng xử được hiểu là “những nguyên tắc và tiêu chuẩn hành vi được doanh nghiệp thống nhất ban hành sử dụng nhằm đảm bảo thực hiện giá trị cốt lõi của doanh nghiệp; phòng tránh các sai phạm trong đạo đức nghề nghiệp và đạo đức kinh doanh; và thúc đẩy tinh thần kinh doanh công bằng, có trách nhiệm”.

Một Bộ quy tắc ứng xử cần đảm bảo các nội dung chính gồm:

- Truyền tải thông điệp và định hướng của ban lãnh đạo;
- Xác định rõ khuôn khổ pháp lý và đạo đức nghề nghiệp;
- Định hướng những hành vi ứng xử cần làm và bị cấm cho toàn thể cán bộ nhân viên.

Một doanh nghiệp cần có cho riêng mình một bộ quy tắc ứng xử vì những lý do sau:

- Thứ nhất là để tăng cường tính minh bạch trong hoạt động và đạo đức nghề nghiệp của đội ngũ lãnh đạo cũng như các cán bộ nhân viên; phản ánh tầm nhìn, mục tiêu chiến lược và văn hóa doanh nghiệp;
- Làm cơ sở cho quá trình kiểm tra tính tuân thủ cũng như cơ chế chế tài; làm cơ sở để xử phạt vi phạm;
- Khẳng định doanh nghiệp coi trọng đạo đức, tuân thủ trong kinh doanh và môi trường làm việc, giúp gia tăng danh tiếng của doanh nghiệp trên thị trường trong nước và quốc tế;
- Giảm thiểu rủi ro pháp lý, loại rủi ro gây ra nhiều tổn thất về thời gian và nguồn lực nếu xảy ra.